

РЕШЕНИЕ

№ 10696

гр. София, 18.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав, в
публично заседание на 11.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **12884** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Д. Д. Т. и А. М. С. против заповед № ЗДОС/Д-С-М-038/24.10.2025г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – М. (ДСП). Със заповедта е отказано вписването им в Регистъра на осиновяващи при условията на пълно осиновяване. Жалбоподателите намират, че заповедта е необоснована и немотивирана, тъй като в нея се акцентира най-вече на зрителното им увреждане, както и на невъзможността им да упражняват зрителен контрол върху отглежданото и възпитавано дете. С оглед на това намират заповедта за противоречаща на материалноправните разпоредби на закона, респективно на чл. 4 от Закона за защита от дискриминация и Конвенцията за правата на хората с увреждания. Посочват, че в нито един нормативен акт не съществува забрана незрящи лица да бъдат осиновители. Позовават се на чл. 78 от Семейния кодекс (СК), съгласно който осиновители могат да бъдат дееспособни лица, които не са лишени от родителски права. Намират, че релевантните обстоятелства не са били изяснени в пълнота от административния орган, в т. ч. не е направен оглед на жилището, в което са подготвени да отглеждат дете. Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна.

Съдът в настоящия състав, след като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима като подадена в законоустановения за това срок от лица, които имат правен интерес от оспорването; насочена е срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол. Процесната заповед е била обжалвана пред директора на Регионална дирекция за социално

подпомагане – С. град (РДСП), която жалба е отхвърлена с представеното негово решение № 22-РД06-0124/18.11.2025г. Поради това и съобразно чл.145, ал.2, т.2 във вр. с т.1 АПК, предмет на оспорване в случая е горепосочената заповед на директора на ДСП. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Производството пред административния орган е образувано по заявление на жалбоподателите вх. № КО/Д-С-М/11/11.06.2025г. на ДСП (л.41-42 от делото), на основание чл.24, ал.1 от Наредба № РД-07-7/05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване (Наредбата). Същата се прилага на основание § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46/04.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване. Съгласно чл. 28, ал. 2 от Наредбата, за издаване на разрешение за вписване в регистъра се вземат предвид възможностите за осигуряване на физическо, психическо и социално благополучие на детето, както и информацията за осиновяващия относно личностното и семейното му развитие, здравословното му състояние, неговата социална среда, мотивите му за осиновяване, способността му да осигури подходящи условия за специалните потребности на детето и други обстоятелства от значение за осиновяването. Всички тези данни в своята съвкупност следва да се имат предвид при изграждането от решаващия административен орган на преценка относно качествата, способността и годността на осиновителите да бъдат родители. Преценката на административния орган е комплексна и включва анализ на всички данни, касаещи и формиращи личността на кандидатстващия осиновител. Тя има за цел да гарантира правото, прогласено в чл.124, ал.1 от Семейния кодекс (СК). При отказ за вписване, последният подлежи на обжалване по реда на АПК – чл.28, ал.3 от Наредбата, в съответствие с чл.86, ал.3 СК.

Оспорената заповед е мотивирана със съображения, че кандидат-осиновителите са със специфично състояние на здравето, имат неясна мотивация за осиновяване на дете и не осъзнават неговата специфика, нямат готовност за поемане на родителска отговорност и не оценяват правилно възможностите си за отглеждане на дете. Възприетите от административния орган релевантни обстоятелства изцяло съответстват на приложените в административната преписка доказателства. В социалния доклад, изготвен в хода на административното производство са обсъдени подробно състоянието на здравето на жалбоподателите, семейството им, икономическото и социалното им положение, включително образованието им, brutния им доход. Обсъдени са и мотивите им за осиновяване; срещите, които са проведени с лицата, дали препоръки.

На 29.09.2025 г. е изготвен доклад от доставчика на социална услуга - Институт по социални дейности и практики (ИСДП), провел обучението на кандидат-осиновителите, в който е посочено, че при тях се „отчитат трудности в абстрактното мислене, липса на спонтанност, стереотипно мислене и склонност към социална желателност, характеризираща се с промяна на позицията спрямо нагласата на водещите или други участници. Наблюдаваха се ограничения в плавността и продуктивността на мисълта и речта, обстоятелственост извън контекста на темата, а при г-н С. на моменти и липса на вниманието. Имаме усещането, че въпреки съгласието с представените концепции за детско развитие и възпитание трудно биха могли да излязат от представата, че любовта към детето и задоволяването на базисните потребности са достатъчни, за да е добре функциониращо и да се интегрира в обществото. Наблюдава се стереотипно и дискриминиращо отношение към ромския етнос, че са носители на деструктивно и отклоняващо се от нормите поведение. От споделеното мнение по време на дискусиите ни се струва, че за двамата партньори понятия като - норми и ръководство-последователност, авторитет/граница са доста абстрактни". Посочва се в доклада и, че тъй като семейството желае чрез осиновяване „да си осмислят живота"

и „да оставят нещо след себе си“, от ИДСП допускат, че „има риск от евентуално използване на връзката с детето за допълване на А. и подобряване на самооценката“.

При така установените обстоятелства и въз основа на социалното проучване, административният орган приел, че следва да откаже вписване в регистъра по чл.28, ал.1 от Наредбата.

В производството пред съда не бяха събрани доказателства за съществуването на обстоятелства, годни да обосноват извод, различен от формирания от административния орган. Изслушани са показанията на свидетелите Б. М. К. и Т. В. Х., които съдът възприема като обективни, последователни и съответни на обстоятелствата по делото.

Свидетелката Б. К. посочи, че познава и двамата жалбоподатели от 2009 г. и, че е запозната с това, как те се оправят в ежедневието си. Двата много си помагат, а са помагали и на нейното семейство, докато са живели в Студентски град. Свидетелката и съпругът ѝ също са незрящи, имат две деца и успяват да се справят без помощта на своите родители. Много рядко били подпомагани от роднини, които идвали в дома им. За извеждането и разхождането на децата използват звънче, закачено за обувката на по-малкото дете, което е на възраст 1 година и 10 месеца. По-голямото дете на възраст от 4 години и 10 месеца вече им помага.

Свидетелката Т. Х. заяви, че познава добре Д. Т. и А. С., като е дала препоръка за тях в процеса им по кандидатстване за включването им в списъка на осиновителите. Те много добре се справят със зрителните си проблеми и не личи, че имат увреждане. Жалбоподателката се придвижва сама, с помощта на бял бастун и може да посещава много места без никаква чужда помощ, както и да се оправя с домакинството - да чисти, да пере и да готви. На 10.09.2025 г. в 09.00 сутринта свидетелката се срещнала със социален работник, като попълнила формуляр с различни въпроси, а след това провела разговор със социалната работничка. На въпрос, как се справят кандидат-осиновителите в ежедневието си, тя отговорила, че и двамата се справят успешно. Срещата се състояла в коридора на администрацията. Социалната работничка я попитала, как жалбоподателката се справяла добре, при положение, че се блъска в шкафови. Свидетелката ѝ отговорила, че това било нормално, тъй като се изпитват първоначално затруднения на нови места.

Свидетелските показания не установяват нови релевантни факти. Видно от представеното експертно решение (ЕР) № 1397/27.06.2001г. от зас. 098 на Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК) при Многопрофилна болница за активно лечение „Св. А.“ – [населено място], на жалбоподателката са определени 100 % трайно намалена работоспособност (ТНР), с чужда помощ, пожизнено. ЕР има двойствен характер – на медицинско заключение и на индивидуален административен акт. В случая то представлява влязъл в сила такъв, с който е признато, че жалбоподателката не разполага с работоспособност и се нуждае от чужда помощ пожизнено. При тези обстоятелства, не може да се приеме за възможно да полага грижи за дете по начин, съответен на най-добрия му интерес по смисъла на § 1, т.5 от Допълнителната разпоредба на Закона за закрила на детето (ЗЗД). При безпротиворечиво установената необходимост жалбоподателката да получава чужда помощ за нея лично, не може да се приеме, че тя обективно е подходяща да полага грижи за друг, независимо от субективната убеденост в този смисъл. Аналогично е състоянието на жалбоподателя; макар за него да не е определена чужда помощ, в представеното ЕР № 0224/28.05.2005г. на Националната експертна лекарска комисия за него са определени 98 % ТНР. Ирелевантно е обстоятелството, че други лица в аналогично състояние на здравето са биологични родители на деца, за които успяват да се грижат. Административният орган дължи преценка относно обстоятелствата по чл.28, ал.2 от Наредбата съобразно благополучието на детето, а не интереса на кандидат-осиновителя. При наличието на основания, които обективират пречка за това благополучие, вписването в регистъра по чл.28, ал.1 от

Наредбата не следва да бъде допуснато.

По изложените съображения и като прецени изцяло законосъобразността на оспорения акт на основание чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав приема, че заповедта е издадена от компетентен орган в установената форма; при това не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и тя е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона, прогласена в чл.1, ал.2 ЗЗД.

Във връзка с доводите на жалбоподателите е необходимо да се отбележи и следното. Разпоредбата на чл. 78 от Семейния кодекс не изчерпва изискванията към осиновителите; тя урежда необходими, но не и достатъчни условия за осиновяване. Ирелевантно е обстоятелството, че социален работник не е посетил по-голямото жилище, в което жалбоподателите са предвидили отглеждане на дете. Посетеното от социален работник жилище е счетено за подходящо и процесният отказ не е мотивиран от липсата на такова. Съществено е това нарушение на административнопроизводствените правила, наличието на което е повлияло върху съдържанието на акта, тоест ако това нарушение не е било допуснато, е щяло да се стигне до постановяване на акт с различно съдържание. Както беше посочено по-горе, обитаваното от жалбоподателите към момента на изготвяне на социалния доклад също е счетено за подходящо. Поради това, без значение е обстоятелството, че не е било посетено и друго, по-голямо жилище – не липсата на такова е мотивирала процесния отказ. Не са налице обстоятелства, представляващи индиция за проявена дискриминация при формиране преценката на административния орган. Съгласно чл.4, ал.1 от Закона за защита от дискриминация, забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република Б. е страна. Пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на посочените признаци, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В случая не се установява и не се твърди вписване в регистъра на други лица в същото положение, в т. ч. със същото състояние на здравето; преценката не може да бъде извършвана при сравнение с напълно здрави кандидат – осиновители, предвид законовото определение. Съгласно чл.4, ал.3 от същия закон, непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. В случая, по изложените съображения, отказът, постановен с процесната заповед, е обективно оправдан и необходим. Що се отнася до Конвенцията за правата на хората с увреждания, в чл.23, т.2 от същата изрично се посочва, че държавите - страни по настоящата конвенция, обезпечават правата и отговорностите на хората с увреждания по отношение на настойничеството, попечителството, опекунството и осиновяването на деца или други подобни институти, доколкото тези понятия съществуват в националното законодателство, като при всички случаи върховенство има интересът на детето. По вече изложените съображения, отказът е обоснован именно с оглед този интерес.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. Д. Т., с ЕГН [ЕГН], и А. М. С., с ЕГН [ЕГН], против заповед №

ЗДОС/Д-С-М-038/24.10.2025г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – М..
Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред
Върховния административен съд.

Съдия: